

Business

Zloupotreba privremenih radnih viza u SAD.

Američki program čuvenih privremenih radnih viza *H-1B* je doveden u pitanje zbog zloupotrebe. Iako još u januaru 2007. prema rečima predsednika *Buša*, ocenjen kao veoma važan za razvoj Amerike, sumnja se u dalju korist za američku privredu. Privremene vize su inicijalno osmišljene kako bi omogućile kompanijama u SAD da dovedu obučene radnike iz inostranstva. Aktivni korisnici ovog programa su bile tehnološke firme kao *Microsoft*, *IBM*, *Intel*, *Oracle* i sl. Američki Savet informacionih tehnologija (*ITIC*) je čak zahtevao da se broj viza poveća sa 65000 na 115000 jer su „vize ključni komponent programa inovacija za SAD“, tvrdila je *Kara Kalvert*, direktor u *ITIC*. Međutim, praksa je pokazala da ih najviše koriste kompanije koje imaju sedišta u SAD, ali su iz inostranstva. Prevažno su to indijske kompanije koje tako dovode radnike u SAD radi sticanja prakse, i onda ih vraćaju u Indiju. Na taj način, korist ima indijska privreda, a ne američka. Sada moćne kompanije zahtevaju da isključivo američke firme imaju prednost u kvotama za vize.

Veći PDV u Nemačkoj smanjuje proizvodnju automobila.

Dok u Evropi svuda skače prodaja automobila, u kolevcima dobrih auto brendova, u Nemačkoj, zabeležen je rekordni pad kupovine novih kola, čak 11% niže u odnosu na prošlu godinu. Predsednik auto-moto saveza Nemačke *VDA*, *Bernd Gottschalk* je izjavio da su dešavanja na tržištu automobila u Nemačkoj logična posledica povećanja PDV-a sa 16% na visokih 19%. Istovremeno, u Francuskoj je prodaja novih kola dostigla porast od 1.8%, u Španiji 2.7%, a u Italiji čak 3.5%.

Privatna bezbednosti skopčana sa velikim ulaganjima u tehnologiju.

Privatna bezbednost je stara industrija. Neke od prvih privatnih agencija registrovanih za ovu delatnost su bile *Pinkerton* 1850. u SAD ili *Švedskoj* 1934. Tokom devedesetih su ovakve firme naglo narasle. Porast životnog standarda uključuje i porast faktora nesigurnosti. U tom smislu, privatna industrija bezbednosti i u regionu doživljava procvat. Visoki rizici posla i ugrožavanje bezbednosti lica i imovine klijenata se jedino mogu preduprediti kvalitetnom prevencijom i velikim ulaganjem. Retko koja FTO kompanija nije bila meta napada ili oružane pljačke. Jedna od takvih je kompanije *Sector Security* iz Banja Luke, koja postoji 7 godina i član je međunarodne zaštitarske asocijacije – *IBSSA*. U ovoj kompaniji kažu da je, recimo samo za transport novca i vrednosnih pošiljki neophodan evropski sistem zaštite B4, koji ova kompanija poseduje u svim svojim blindiranim vozilima. To je i omogućilo porast broja klijenata za 70% tokom 2006. „Tehnologija napreduje, ulaganja su velika, ali su klijenti znatno bezbedniji, kaže *Slaviša Krunic*, Predsednik Uprave.

Svađa Poljaka i Slovaka oko ovčijeg sira. Poljaci nameravaju da tokom februara registruju dimljeni ovčiji sir *ocipek*, kao autentični proizvod iz EU. Tome se protive Slovaci koji takođe proizvode ovaj mlečni proizvod, tako da ga nijedna od ovih zemalja do daljnjeg ne može registrovati. Od EU su dobili su 6 meseci da reše problem, inače stvar u svoje ruke preuzima EU. *Ocipek* bi tako postao drugi na listi poljoprivrednih proizvoda karakterističnih za 8 istočnoevropskih zemalja koje su 2004 ušle u EU. Portparol Evropske komisije *Michael Mann* se nada da će obe zemlje uspeti da postignu sporazum.

„Phone-free zone“ za mobilne telefone u škola-ma.

Nakon incidenta u jednoj britanskoj školi kada je 15-godišnji učenik napao direktora mobilnim telefonom, predstavnici Saveza profesora predložili su da se u škole uvede posebna „zona bez telefona“ jer učenici neće moći da koriste svoje telefone. *Larry Flannigan*, direktor škole, kaže da je to dobar način da se spreče ne samo ovakvi incidenti, već i razgovori za vreme časova između učenika i da će onima koji se ne budu pridržavali pravila, telefoni biti konfiskovani, a da će im biti vraćeni tek na kraju nedelje. Gospodin *Flannigan* dodaje da preferira edukaciju učenika o tome da upotreba mobilnih telefona nije uvek prioritetna stvar u životu.

Disneyland vredan 8 milijardi dolara. Princ *Alwaleed bin Talal*, milijarder iz Saudijske Arabije trenutno pregovara sa investitorima, među kojima je i banka *Kuwait Finance House*, o izgradnji *Disneyland* parka koji bi bio vredan \$8 milijardi. Planirano je da se sa projektom „*Disney Bahrain*“ započne u maju ove godine kao i da se radovi završe za šest godina. Novi park će pokrivati 16 miliona m² i zadovoljiće potrebe ovog regiona za porodičnom zabavom. *Alwaleed* koji je osmi čovek na listi najbogatijih ljudi u svetu, indirektno već poseduje 10% *Euro Disney* u Parizu, a njegova *Rotana Audio Visual Co.* je prošle godine potpisala ugovor o distribuciji *Walt Disney* proizvoda na Srednji Istok i Severnu Afriku.

Sin osnivača Hyundai ide u zatvor?

Predsednik *Hyundai Motor Group*, šestog po veličini proizvođača automobila, je osuđen na 3 godine zatvora zbog pronevere \$110 M. *Chung Mong Koo*, sin osnivača *Hyundai* proglašen je krivim zbog netransparentnog poslovnog ponašanja i korišćenja višemilionskog fonda za lične potrebe i podmićivanje lobista i političara. Iako je

kazna izrečena, mnogi sumnjaju da će se kontroverzni *Chung* naći iza rešetaka. Pošto je uz kauciju pušten na slobodu, podneo je žalbu na odluku suda. *Chung* je povodom ovog slučaja bio u pritvoru i od aprila do juna prošle godine. Za to vreme, firma na čijem je čelu je doživela značajne potrebe, počev od štrajkova do pada profita. Korejske vlasti su inače blage prema uspešnim biznismenima jer različite grupe za pritisak i konzervativna štampa često preuveličavaju njihov doprinos domaćoj ekonomiji, prenose dopisnici svetskih medija iz Seula. Ministarstvo pravde već razmatra amnestiju, a konačna odluka će biti doneta sledećeg meseca.

Communications

Upotreba ćirilicnog pisma u Makedoniji. Iako je upotreba ćirilice je u Makedoniji utvrđena zakonom, prilikom isticanja natpisa i reklamnih panoa trgovačko-ugostiteljskih preduzeća i drugih pravnih subjekata često se koristi latinica. Vlasnici kažu da ime firme na stranom jeziku privlači veću pažnju, pa se podrazumeva da treba biti napisan latinicom. Ali to često dovodi do zabune i ismejanja, zbog toga što svi ne znaju dobro da pročitaju i izgovore strane reči, pogotovo stariji deo populacije. „Treba sankcionisati kada se ne primeni ćirilica, pa i kod firmi“. - kaže profesor *Aleksandar Ivanovski*. Zakonom je propisana novčana kazna, ali do sada nije poznato da li je po ovom osnovu neki pravni subjekat kažnjen.

Wal-Mart online prodavnica filmova.

Wal-Mart Stores Inc. je gigant u „brick and mortar“ maloprodaji, a postepeno se seli i u virtualni prostor u želji da dominira. Poslednji ulazak su napravili u industriji prodaje filmova online, skidanjem filmova sa mreže. Najveći američki maloprodavac je iskoristio svoju moć da bi potukao konkurente *Apple* i *iTunes* i u startu ponudio znatno niže cene za filmove i TV epizode. Očekuje se da internet downloading donese dodatnih \$4 mrd godišnjeg prihoda u 5 godina, pored \$27 milijardi koje *Wal-Mart* već ima od iznajmljivanja i prodaje DVD-a, navodi istraživanje *Adams Media*.

Snickers i Mars se neće reklamirati deci. *Mas-terfoods*, kompanija koja u paleti svojih proizvoda nudi i poznate čokolade *Mars* i *Snickers*, objavila je da će do kraja godine prestati da reklamira svoje proizvode deci mlađoj od 12 godina. Na to je prinudila telekomunikaciona regulatorna agencija Velike Britanije, Ofcom. To će biti prvi slučaj da veliki proizvođač hrane postavi tako nisku starosnu granicu za reklamiranje ove vrste proizvoda. Ovaj potez je podstaknut širom globalnom akcijom zastavljanja "talasa debljanja" najmlađe generacije, a usledio je nakon što je nekoliko svetskih vlada uvelo čvršću politiku prema hrani koja je dopuštena u školama, ali i restoranima. Najavljena restrikcija u oglašavanju pogodiće pre svega marketinške agencije i komercijalne televizije koje će ostati bez *Marsovih* reklama. Pokazalo se da je industrija šećera koja intenzivno lobira morala da se povuče pred interesom javnosti.

IT u Srbiji. Prema istraživanju *Republičkog zavoda za statistiku Srbije* 26.5% domaćinstava u Srbiji poseduje računar, 18.5% domaćinstava ima Internet priključak a preko 1.900.000 lica je koristilo računar u poslednja tri meseca. Prema podacima iz istraživanja koji su predstavljeni na okruglom stolu "Upotreba informacionih tehnologija u Srbiji" 97.3% preduzeća koristi računar u poslovanju (90.2% ima Internet priključak, 50.9% poseduje web sajt, a 17.6% je naručivalo preko Interneta). Svi učesnici okruglog stola koji su organizovali *Privredna komora Srbije* i *Društvo za informatiku Srbije*, složili su se da je neophodan razvoj srpskog IT tržišta, veća upotreba IT tehnologije i u privatnom i u javnom životu. Prema zaključcima sa okruglog stola, razvoj ovog tržišta koči, pre svega, loše stanje privrede pa samim tim i nizak standard građana kao i postojanje monopola Telekomu. Ostaje nam da svi zajedno radimo na otklanjanju ovih problema jer su to nama svima i želja i cilj - poručeno je sa okruglog stola.

Seminar o tržištu kapitala u JI Evropi. NASD iz SAD i *Univerzitet Reading* iz Velike Britanije organizuje na *Beogradskoj Bankarskoj Akademiji* međunarodni seminar "Program Tržišta Kapitala". Seminar koji se održava u periodu od 26.2.-02.03. će obuhvatiti aktuelne teme - investicioni i hedge fondovi, IPO i upravljanje rizicima. Program pruža znanja o osnovnim pitanjima tržišta kapitala - kako funkcionišu tržišta, kako se obavlja trgovina i koristi relevantna terminologija, ali će ukazati i na značaj regulative i zaštite investitora. U realizaciji programa predavači će koristiti savremene metode predavanja - panel rasprave, simulaciju trgovanja, ilustrativne primere uz interaktivno učešće polaznika. Predavači su profesionalci iz NASD, *Reading Univerziteta*, *BBA, Beogradske Berze, Komisije za hartije od vrednosti i Investicione banke Seymour Pierce*. Učesnici će po završenom programu dobiti *Sertifikat* o uspešno savladanom programu.

Tips & Tricks - Šta čini dobrog lidera

Sposobnost ili posebnost lidera proizlazi iz nečega što smo nazvali harizmom i veštinom. U svakoj vojsci ima puno oficira, ali malo generala. No, i među generalima samo je jedan *Napoleon*.

BC Bilten vam donosi 10 specifičnosti po kojima se prepoznaju autentični lideri.

1. Lideri uvek govore istinu. U poslovnom svetu danas, često "zaobiđemo istinu". Govorimo stvari koje bi drugi voleli da čuju i da bismo ostavili dobar utisak pred publikom. Autentični lideri su drugačiji. Oni uvek govore istinu, i nikad ne bi rekli ono što nije u saglasnosti sa njihovom ličnošću. Na taj način postižu jasnoću, iskrenost i autentičnost.

2. Vođeni su srcem. Biznis i leadership su stvar ljudi. Vođe se ne boje da pokažu svoju ranjivost. Oni brinu o drugim ljudima i provode dane pomažući im svojim znanjem da se usavrše i budu bolji.

3. Imaju snažan osećaj za moral. Vaš personality govori deset puta glasnije od onoga što biste ikad mogli reći. Snaga karaktera je stvarna snaga - i ljudi to vide i iz aviona. Autentični lideri rade na svom karakteru. Govore ono što misle i uvek su u saglasnosti sa svojim ubeđenjima. Plemeniti su i dobri. Upravo zbog ovoga ljudi im veruju, poštuju ih i slušaju.

4. Lideri su hrabri. Treba biti veoma hrabar i ići sam protiv gomile. Treba mnogo hrabrosti da bi se postao vizionar i mnogo unutrašnje snage da biste radili ono što mislite da je ispravno. Ovo je svet u kome većina ljudi bira liniju manjeg otpora. Osobina autentičnih lidera je da idu putem kojim se ređe ide i da rade, ne ono što je jednostavno, već ono što je ispravno.

5. Lideri prave timove i grade zajednice. Jedna od prvih stvari koje poslodavci traže je osećaj za zajednicu. U današnje vreme zaposleni traže zajednicu na njihovom radnom mestu. Autentični lideri kreiraju radne prostore koji podstiču povezanost zaposlenih i dugotrajna prijateljstva.

6. Lideri produbljuju svoja znanja. Oni odlično poznaju sebe i svoje mogućnosti zato što stalno rade na sebi i proširuju svoja znanja. Takođe, znaju svoje slabosti i trude se da ih isprave. I uvek ulažu mnogo vremena u prevazilaženje svojih strahova.

7. Lideri su sanjari. *Einstein* je rekao da je mašta važnija od znanja. Upravo iz mašte se rađaju velike stvari i dostignuća. Autentični lideri se usuđuju da sanjaju nemoguće snove. Vide ono što svi vide, ali oni su u stanju da osmisle nove mogućnosti.

Provode mnogo vremena kreirajući vizije koje vode do novih, boljih proizvoda, usluga, radnih mesta.

8. Lideri vode računa o sebi. Briga o vašoj mentalnoj dimenziji je znak samopoštovanja. Ne možete dobro raditi i napraviti velike stvari na poslu ako se ne osećate dobro. Autentični lideri vode računa o ishrani, vežbaju, provode vreme u prirodi. Dakle, održavaju svoju fizičku formu da bi bili produktivni i na mentalnom nivou.

9. Više su posvećeni izvrsnosti i kvalitetu nego perfekciji. Niko nije savršen. Svako čovek je uvek u procesu učenja i unapređenja. Autentični lideri teže kvalitetu u svemu što rade. Oni konstantno rade na podizanju svojih standarda. Ne streme nužno perfekciji, jer su dovoljno mudri da prepoznaju razliku. Na šta bi ličio život kada bi ste podigli standarde toliko da ih niko ne može dostići?

10. Ostavljaju nasleđe. Uspех je dobar, ali sećanje je još bolje. Vaša misija je da doprinesete i ostavite trag ljudima oko vas. Autentični lideri konstantno grade svoje nasleđe prenoseći svoje vrednosti na sve ljude sa kojima saraduje.

Dok je u Americi ovih dana bilo - 40C, mi smo uživali u februarском suncu. Uživate u ovom vikendu na primer, uz neki od naših sireva...bar dok ne uđemo u EU. Do sledećeg petka,

Vaš Bovan tim

Ponekad je bolje izgubiti i uraditi dobru stvar, nego pobediti i uraditi pogrešnu stvar.

Tony Blair

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 26. februar - 2. mart 2007. - Međunarodni seminar "Program Tržišta Kapitala", Beogradska Bankarska Akademija, Beograd
- 6-7. mart 2007. - Godišnja konferencija "Tržište nekretnina u Jugoistočnoj Evropi - korporativne prednosti u regionu i trendovi u budućnosti", Ekonomist, Hyatt Regency Hotel, Beograd

Urednik: Ana B. Bovan
zamenik urednika: Maja Vlahović
Za vas pišu:

M. Barać-Stojanović, M. Reić, M. Bučković, D. Djurković,
L. Doneski, D. Tasić, M. Vojinović

Bovan Consulting
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu
Adresa redakcije: Francuska 55, 11000 Beograd, Srbija
posetite bovan.eu
Fix +381 11 3036 133, 3036 134,
fax +381 11 3284 380